

FAV 259

**Šaty /
Kostým /
Móda a film**

Mgr. Šárka
Gmíterková

20. 3. 2018

**McDonald, Tamar Jeffers (2010):
*Hollywood Catwalk. Costume and
Transformation in American Film.* London
And New York: I. B .Tauris.**

- Transformace ženských postav pomocí šatů v amerických filmech
- Tři sekce
 - Kostým a film – přehled základní literatury k tématu proměny hrdinek pomocí šatů
 - Tropy – výzkumná část – představení tématických a vizuálních postupů, jejichž prostřednictvím se transformace realizuje
 - Případové studie
 - The Bride wore red (USA 1937)
 - Calamity Jane (USA 1953)
 - The Devil Wears Prada (USA 2006)
- Rámcová analýza mužských postav + rozdílné přístupy ke kostýmní transformaci v různých národních kinematografiích

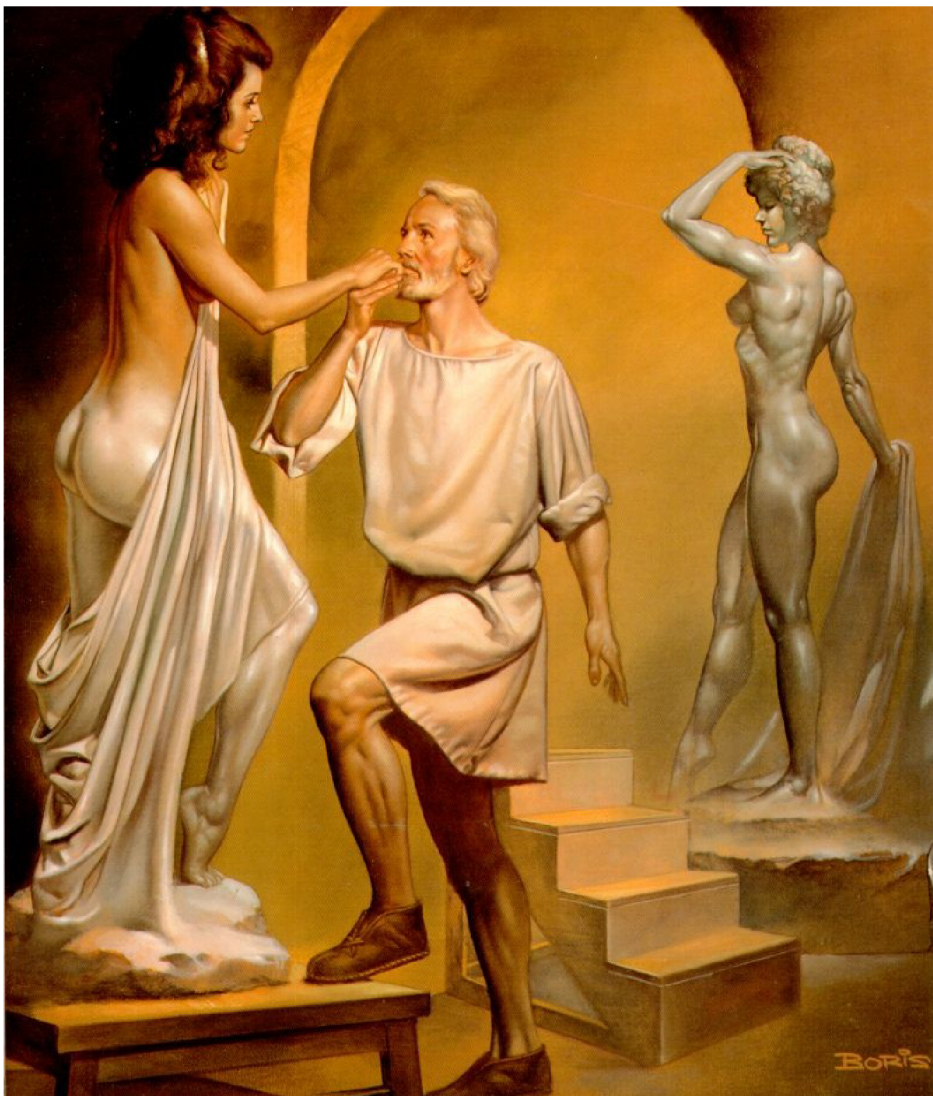

La Chrysalide et le Papillon d'Or (1901)

r. Georges Méliés

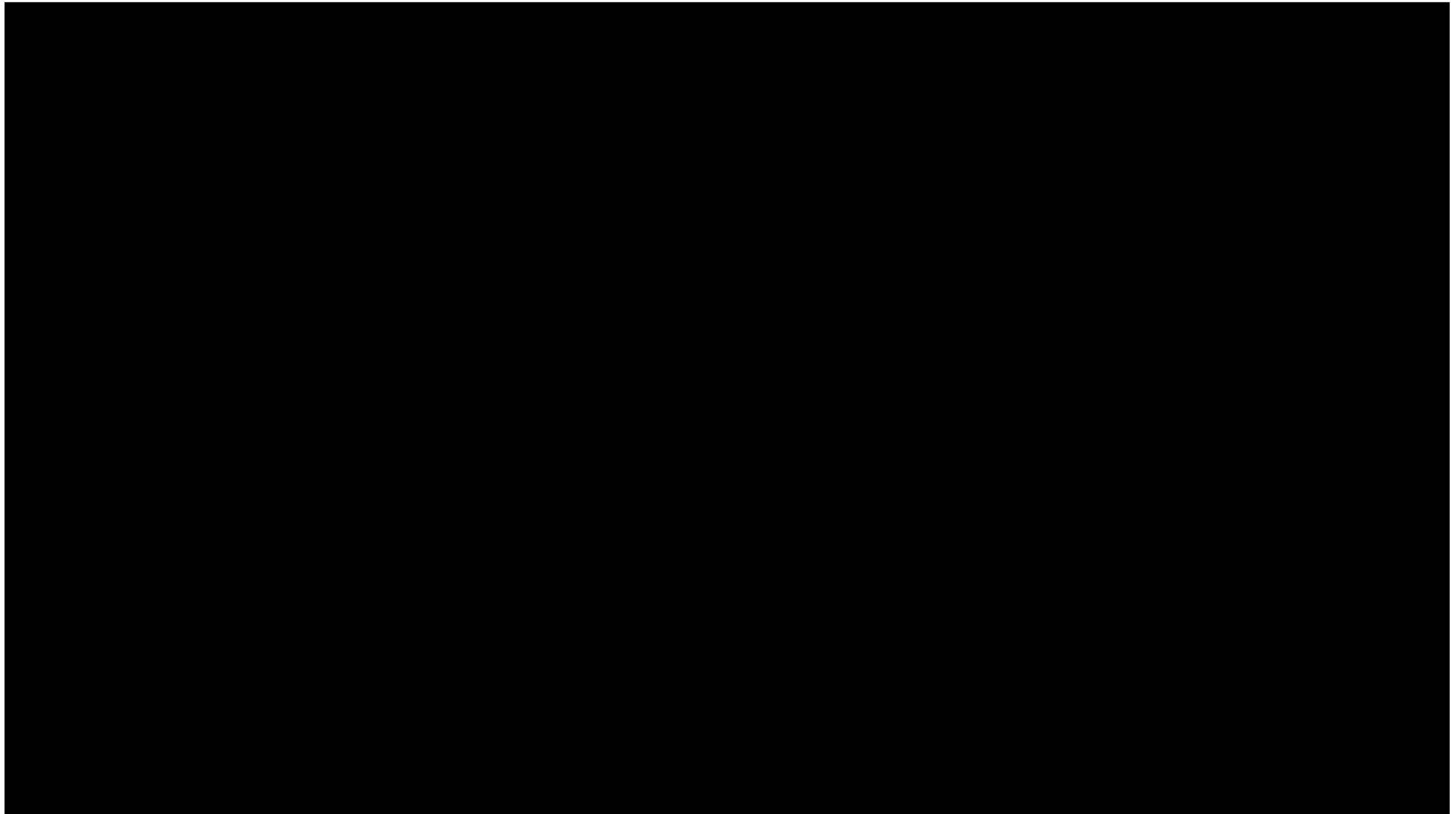
Kořeny transformačních filmů

1. Viditelná proměna

- Jsme přímými svědky proměny hrdinky v její nové, lepší já
- “Makeover” – lépe se hodí pro vystižení tohoto procesu, jde o ulpívání na povrchu proměny
- Dvojí funkce ve vztahu k naraci
 1. Dočasné pozdržení příběhu, kdy se soustředíme na jednotlivé náležitosti proměny (sestřih, make-up, šaty)
 2. Moment, který přináší nové impulzy do příběhu
- Diváckou reakci supluje pohled muže, který proměněnou ženu oceňuje
- Star moment – transformace odhaluje důvěrně známou hvězdu (pokud je role takto cíleně obsazená)

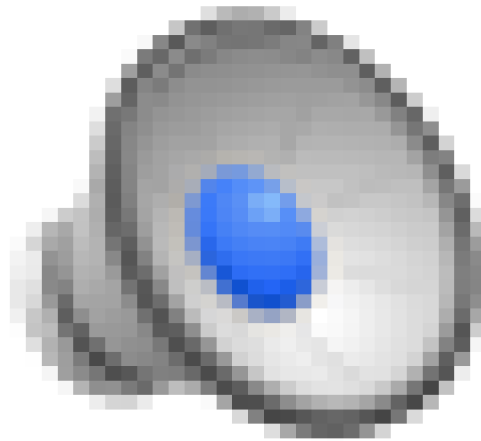
Bezmocná (USA 1995, r. Amy Heckerling)

2. Neviditelná proměna

- Podstatný není proces proměny, ale její výsledek
- Vnější transformace s sebou nese proměnu vnitřní, kterou příběh tímto naznačuje >> proměna jako prostředek, který hrdince umožňuje nastoupit podstatnější vnitřní změnu
- Prostředek pro vytváření napětí a překvapení
- Prostředek pro udržení fantazie a utopického náboje příběhu – viz finální proměna Sandy v muzikálu *Pomáda* >> z vzorné panny v sexuálně aktivní a atraktivní mladou ženu

Pomáda (USA 1978, r. Randal Kleiser)

3. Nákupy

- Mají transformační efekt samy o sobě >> stačí pořídit ty správné svršky
- Mezistupeň mezi viditelnou a neviditelnou transformací. Ukazuje totiž proces změny, ale ne ve smyslu vynaloženého úsilí (práce = labor), ale spíš jako cíleně vedená činnost
- Divácky vstřícné – je možné dosáhnout změny, ale bez náročného režimu, cvičení, diet a učení se novým sociálním dovednostem
- Svázané s elevací sociálního statusu
- Komerční aspekt – finance jsou důležitější než vůle

Pretty Woman
(USA 1990, r. Garry Marshall)

4. Nerozpoznání

- Zásadní, dramatická proměna >> muž v první chvíli ženu nepoznává
- Během transformačního procesu zůstává muž stranou a slouží jako potvrzení absolutního úspěchu transformace
- Dvojitý motiv
 1. Díváme se spíš na šaty než na postavu
 2. Šaty vynášejí na povrch něco, co by jinak v hrdince zůstalo ukryto >> šaty slouží k odhalení skutečného, autentického jádra postavy
- Nepříliš častá transformace, ale velmi konvencionalizovaná (má vždy téměř shodný průběh i na bázi stylu a mizanscény)

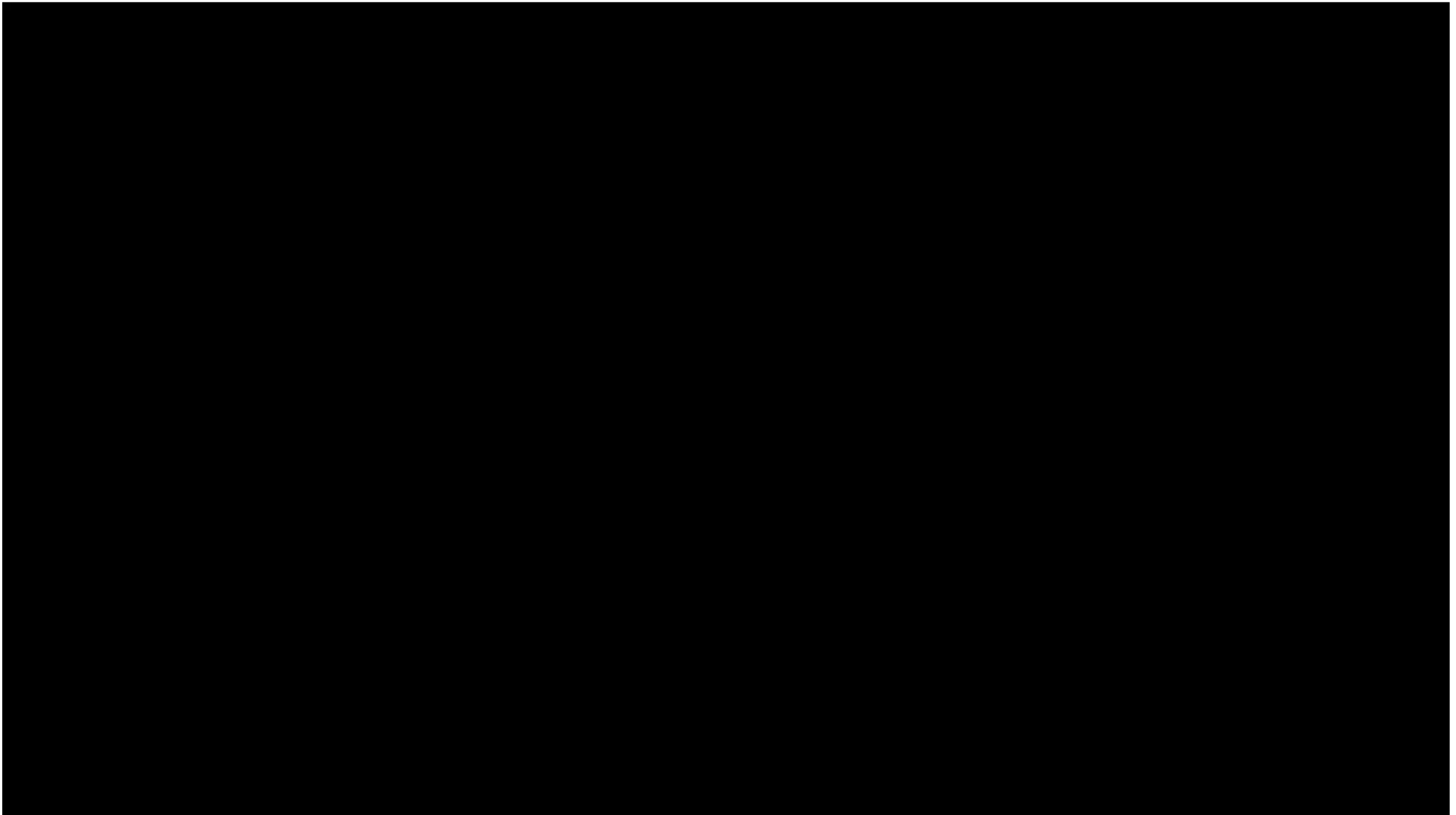
Pretty Woman
(USA 1990, r. Garry Marshall)

5. Mé pravé já

- Spíš než metamorfóza je tento způsob pročištěním, úpravou hrdinky
- Proměna pouze vyzdvihuje a zviditelňuje ty kvality, které v hrdince jsou
- Paradox – pokud je hrdinka skvělá a úžasná ještě před proměnou, proč tak razantní změna zevnějšku?
 1. Podobně jako v případě narativu o Popelce jde o to, že hrdinka musí sladit svůj vzhled se svými nespornými vnitřními kvalitami >> sociální nutnost cca od poloviny 19. století
 2. Vrací nás zpět k fluidní koncepci identity, která není pevným, celistvým jádrem, ale entitou, kterou lze měnit v souladu s vnějšími náležitostmi
- Nebezpečí komodifikace narativ řeší úhybnými manévry (Vivian v *Pretty woman* postupně vykreslovaná jako nevinná a idealistická)

Taková normální holka
(USA 1999, r. Robert Iscove)

6. Falešná proměna

- Antiteze mého pravého já >> vnější proměna nekoresponduje s vnitřní nebo se skutečnou identitou hrdinky
- Zatímco předchozí transformační konvence jsou svázané s žánrem romantické komedie nebo melodramatu, falešná proměna patří filmům noir nebo thrillerům (femme fatale)
- Ekonomický rozměr transformace a komodifikace ženského těla může nabrat až hororové přesahy

Stepfordské paničky

(USA 2004, r. Frank Oz)

7. Dočasné vylepšení

- K proměně hrdinky dochází, ale její výsledek není slučitelný s její každodenní existencí
- I když se transformace ve výsledku utlumí, hrdinka nikdy nesklouzne zpět k výchozí pozici, ale nalézá kompromis mezi starší a proměněnou verzí sebe sama
- Ideálním příkladem *Slečna Drsňák* (USA 2000, r. Donald Petrie)

Děsnej doják

(USA 2006, r. Jason Friedberg, Aaron Seltzer)

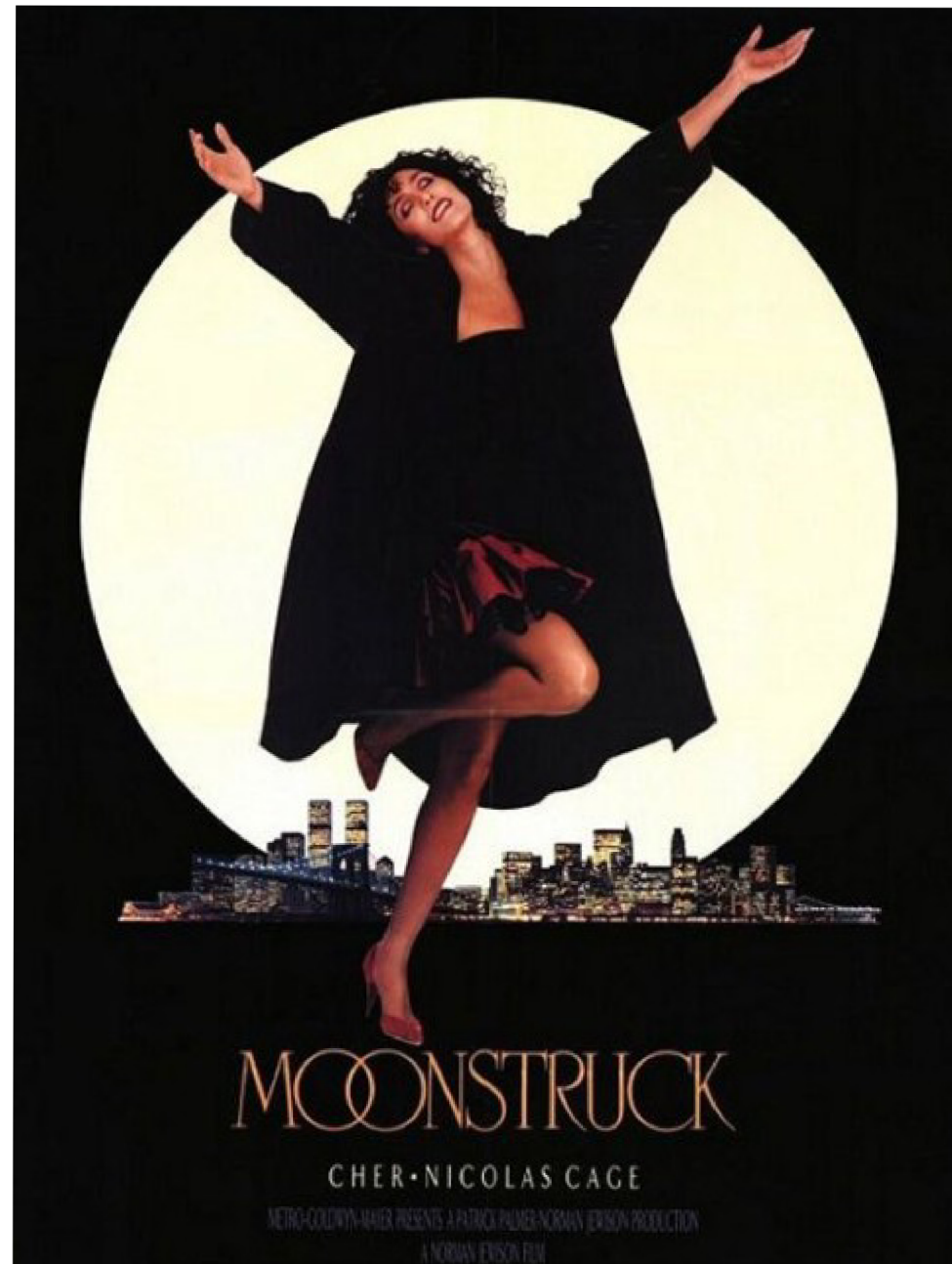
Pod vlivem úplňku

USA 1987

r. Norman Jewison

Kostýmy: Theoni V. Aldredge

- Romantická komedie z prostředí amerických rodin italského původu
- Generačně starší protagonisté
- Příběh vdovy Loretty, která se má znovu vdát, ale situaci zkomplikuje mladší bratr ženicha
- Film soustředěný na precizní rozvíjení několika klíčových témat a motivů

Cher - Oscar za ženský herecký výkon v hlavní roli

Místo proměny

Zvykání si na pravé já

Proměna v červené

Scéna v opeře

